

MPSV: Jaké změny přijdou s rokem 2025?

MPSV přináší souhrn hlavních legislativních novinek účinných v příštím roce

13.12.2024 - | KDU-ČSL

„V roce 2024 se celému týmu na MPSV podařilo připravit řadu důležitých změn. Úspěšně jsme napravili výrazné dluhy minulých vlád, například prosazením férové důchodové reformy či zákona o sociálně-zdravotním pomezí. Pro MPSV pak i nadále klíčovým tématem zůstává digitalizace. V Klientské zóně Jenda je již nyní možné vyřídit rodičovský příspěvek, přídavek na dítě nebo příspěvek na bydlení. Postupně rozšiřujeme agendu, kterou mohou klienti řešit z pohodlí domova, čímž šetříme čas i zdroje,“ řekl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

MPSV přináší tradiční přehled nejdůležitějších změn, které v roce 2025 vstoupí v platnost. V rámci evropského Operačního programu Zaměstnanost+ také budou v nadcházejícím roce vyhlášeny nové dotační výzvy v sociální oblasti. Přehled je dostupný na webu ESF.

Podrobný přehled všech legislativních změn najdete v příloze této tiskové zprávy.

Zvýšení minimální mzdy

Dojde ke zvýšení minimální mzdy o **1 900 Kč na 20 800 Kč** za měsíc. Nově je také minimální mzda stanovena podle valorizačního mechanismu, který byl zaveden novelou zákoníku práce.

Účinnost: 1. leden 2025

Zaměstnanost

Boj proti nelegální práci

Orgánům inspekce práce zákon o zaměstnanosti nově umožní ukládat správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku spočívajícím v umožnění nelegální práce a zastřeném zprostředkování zaměstnání na úřední desce Státního úřadu inspekce práce po dobu 1 roku.

Při provádění kontroly nebo v rámci úkonů předcházejících kontrole bude inspektor práce také nově oprávněn pořizovat zvukové, obrazové a zvukově-obrazové záznamy, pokud nelze účelu kontroly dosáhnout jinak. Právo fyzických osob na ochranu jejich soukromého a osobního života tím však není dotčeno.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025 (čeká na projednání v Senátu)

Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Dochází ke zpřehlednění systému uznávání dalších nákladů zaměstnavatele osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce. Stanovuje se také tzv. strop maximální částky pro zvýšení příspěvku na další náklady zaměstnávání osob se zdravotním postižením. „Strop“ pro zvýšení příspěvku je vztažen k částce mzdového příspěvku za všechny zaměstnance zaměstnavatele, konkrétně půjde o 0,8násobek čtvrtletní částky náležejícího mzdového příspěvku a zároveň je zaveden strop na mzdové náklady provozních asistentů, konkrétně se bude jednat o 1,5násobek průměrné mzdy v národním hospodářství.

Nově se zavádí diferenciací výše odvodu prostředků do státního rozpočtu v případě neplnění

povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Oproti dosavadnímu 2,5násobku průměrné mzdy se navrhuje odstupňování odvodu v závislosti na plnění formou přímého zaměstnávání, a to na:

- 1násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl alespoň ze 3 % přímým zaměstnáváním,
- 2násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl alespoň z 1 % přímým zaměstnáváním,
- 3,5násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl méně než z 1 % přímým zaměstnáváním.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025 (čeká na projednání v Senátu)

Vyšší maximální příspěvek na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce

Z důvodu potřeby reflektovat situaci na chráněném trhu práce, která nastane od 1. čtvrtletí roku 2025, a v souvislosti s novelou zákona o zaměstnanosti týkající se chráněného trhu práce, se navrhuje se od 1. kalendářního čtvrtletí 2025 zvýšit maximální částku příspěvku podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce.

Navýšení bude o 1 600 Kč na částku 17 300 Kč. Od 1. kalendářního čtvrtletí roku 2026 se pak navrhuje zvýšit maximální částku příspěvku o 1 300 Kč na částku 18 600 Kč. Cílem je udržení motivace zaměstnavatelů na chráněném trhu práce zaměstnávat osoby se zdravotním postižením.

Předpokládaná účinnost: 1. duben 2025

Integrační sociální podnik

Zákon o integračním sociálním podniku je v České republice zcela novým nástrojem, jehož cílem je začleňování různým způsobem znevýhodněných osob na trh práce, a to včetně jejich integrace do společnosti. Za tímto účelem zákon zakotvuje definici integračního sociálního podniku a vymezuje cílovou skupinu osob se specifickými potřebami, které mohou být znevýhodněny jak zdravotně, tak sociálně.

Mezi hlavní formy podpory integračního sociálního podniku patří ukotvení dvou nových příspěvků, a to příspěvku na náklady spojené se zaměstnáváním osob se specifickými potřebami a motivačního příspěvku, dále zahrnutí mezi subjekty oprávněné poskytovat tzv. náhradní plnění a v neposlední řadě jde o výhody při zadávání veřejných zakázek.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025 (čeká na projednání v Senátu)

Sociální služby a rodinná politika

Zákon o sociálně-zdravotním pomezí

Klíčovým přínosem tzv. zákona o sociálně-zdravotním pomezí je koordinované poskytování sociální a zdravotní péče. Prováděcí vyhláška mimo jiné rozšiřuje spektrum standardů kvality sociálních služeb a u vybraných služeb navyšuje úhradu za ubytování a stravu, aby odpovídala inflaci.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025 (čeká na projednání v Senátu)

Sociálně-právní ochrana dětí

Novelizace zákona o sociálně-právní ochraně dětí přináší mimo jiné zrovnoprávnění postavení dětí svěřených do péče jiné osoby (tzv. svěřenectví) s dětmi v pěstounské péči, včetně zajištění finanční podpory, odborných služeb a doprovázení pro jejich pečovatele. Novelizace také mění proces zprostředkování náhradní rodinné péče. Cílem je zrychlit, sjednotit a standardizovat odborné posuzování žadatelů o náhradní rodinnou péči a zlepšit systém párování dětí, které potřebují náhradní rodinu, s prověřenými žadateli o pěstounskou péči nebo osvojení.

Od ledna 2025 vstoupí v účinnost zrušení právní úpravy dětských domovů pro děti do 3 let, a zároveň začne platit omezení institucionální péče o nejmenší děti, schválené již před třemi lety.

Účinnost: 1. leden 2025

Dětské skupiny

Novela zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině zavádí sousedskou dětskou skupinu jako nový typ péče o děti, poskytovanou kvalifikovanou pečující osobou v malém kolektivu maximálně čtyř dětí, s možností poskytování péče také v obydlí poskytovatele. Zásadní navrhovanou změnou je komplexní digitalizace všech procesů, od řízení o udělení oprávnění k poskytování služby až po poskytování příspěvku na provoz.

Předpokládaná účinnost: 1. květen 2025

Sociální pojištění a nepojistné dávky

Důchodová reforma

Novela zákona o důchodovém pojištění obsahuje řadu opatření, která mají různou účinnost. Níže uvádíme soubor opatření účinných již od 1. ledna 2025:

- Snížení důchodového věku u osob dlouhodobě vykonávajících riziková zaměstnání (náročné profese). Opatření se bude vztahovat na zaměstnance pracující v nejnáročnější 4. kategorii prací (podle zákona o ochraně veřejného zdraví).
- Pracující starobní důchodci, kteří dosáhli důchodového věku, nebudou z příjmu z výdělečné činnosti povinni platit pojistné na důchodové pojištění ve výši 6,5 % hrubé mzdy. O tuto částku se jim zvýší čistá mzda. Zároveň se zruší zvyšování starobního důchodu za výdělečnou činnost vykonávanou souběžně s jeho pobíráním.
- Sníží se věk, ve kterém dojde ke vzniku nároku na tzv. odložený starobní důchod, tj. důchod, na který vznikne nárok při dosažení vyššího než důchodového věku při získání kratší doby pojištění, a to ze současného důchodového věku může stejného data narození zvýšeného o 5 roků na důchodový věk může stejného data narození zvýšený o 2 roky.
- Prodlouží se lhůta pro obnovu nároku na vdovský/vdovecký důchod po jeho předchozím zániku ze současných 2 na 5 let.

Důchodová reforma přináší i opatření, která jsou sice účinná od 1. ledna 2025, ale fakticky se dotknou až důchodů přiznávaných v roce 2026 a později:

- Zvyšování důchodového věku o 1 kalendářní měsíc ročně pro osoby narozené po roce 1965, a to maximálně do 67 let (platné pro osoby narozené v roce 1989 a později).
- Postupné parametrické úpravy směřující ke zpomalení růstu nově přiznávaných důchodů. Poprvé se použije při výpočtu důchodů přiznávaných v roce 2026, kdy se do 1. redukční hranice bude započítávat 99 % průměrného měsíčního výdělku namísto dosavadních 100 %, a za každý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na důchod bude náležen 1,495 % výpočtového základu namísto dosavadních 1,5 %.

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025 (čeká na podpis prezidenta)

Pravidelná valorizace důchodů - v lednu důchody opět vzrostou

V lednu budou důchody valorizovány ve struktuře 260 Kč základní výměry a 0,6 % procentní výměry, v průměru tedy přibližně o 358 Kč. Částka za 1 vychované dítě se zvyšuje na 503 Kč. Zvýšení provede Česká správa sociálního zabezpečení automaticky, není potřeba o něj žádat.

Jak konkrétně bude zvýšení důchodů vypadat v jednotlivých modelových příkladech, můžete vidět v tabulkách této tiskové zprávy.

Účinnost: 1. leden 2025

Zvýšení zvláštního příspěvku k důchodu

Zvýší se zvláštní příspěvek k důchodu pro účastníky národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945. Vzhledem k 6% nárůstu cen od posledního zvýšení bude tento příspěvek od 1. ledna 2025 zvýšen o 6 % na 2 985 Kč, jde-li o přímé účastníky národního boje za osvobození a některé soudně nebo mimosoudně rehabilitované osoby a 1 493 Kč měsíčně, jde-li o poživatele vdovského nebo vdoveckého důchodu po těchto osobách.

Účinnost: 1. leden 2025

Změny v oblasti nemocenského pojištění

Novela zákona o nemocenském pojištění zavádí elektronizaci postupů u všech dávek nemocenského pojištění obdobně jako tomu je již nyní u tzv. e-neschopenky, zavádí ošetřovné pro OSVČ a zaměstnance činné na základě dohody o provedení práce, dohody o pracovní činnosti, a zaměstnance v zaměstnání malého rozsahu, jedná-li se o pracovní poměr nebo dohodu o pracovní činnosti.

U nově vzniklých zaměstnavatelů se stanoví místní příslušnost územní správy sociálního zabezpečení k provádění nemocenského pojištění, kdy bude místně příslušnou územní správu určovat ČSSZ s přihlédnutím k provozním možnostem územních správ.

Do doby účasti na nemocenském pojištění se bude započítávat pro účely pro PPM doba studia, i když toto studium bylo jen přerušeno; tzn. je-li studentka zaměstnána v zaměstnání, které jí zakládá účast na nemocenském pojištění, a doba tohoto zaměstnání je kratší než 270 dnů, pak lze k době tohoto zaměstnání započítat též dobu studia před přerušením, aby bylo 270 dnů účasti na NP pro nárok na PPM splněno.

S účinností od 1. 7. 2025 se zavádí pilotní fáze Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatelů (JMHZ). Cílem je ověření procesů a funkčnosti vazeb všech prvků systému. Zejména se jedná o zasílání údajů zaměstnavateli, příjem JMHZ na straně ČSSZ, validaci vstupních dat (tj. zda jsou data bezvadná a úplná), evidenci dat, jejich zpracování na příslušné datové sady a sdílení se zapojenými orgány veřejné moci. Tato právní úprava je zamýšlena pouze jako dočasná, s tím, že zrušena bude novým zákonem o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele, na kterém se již pracuje.

Veškeré informace k novému projektu JMHZ najdete [zde](#).

Účinnost dělená: od 1. leden 2025, s výjimkou úpravy pilotní fáze jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele, kde je účinnost stanovena dnem 1. 7. 2025 a úpravy prekluze pojistného na sociální zabezpečení, kdy je účinnost stanovena dnem 1. 1. 2026.

Převod sociálních dávek pro zdravotně postižené z ÚP ČR na ČSSZ

Navrhovaná právní úprava sjednocuje výkon státní správy všech pojistných a nepojistných sociálních dávek, které jsou podmíněny DNZS a průkazem osoby se zdravotním postižením pod ČSSZ a její vnitřní organizační jednotky – územní správy sociálního zabezpečení a Institut posuzování zdravotního stavu.

Současně navrhovaná právní úprava zavádí opatření ke zrychlení a zefektivnění správního řízení včetně posuzování zdravotního stavu.

Účinnost: 1. září 2025, s výjimkou některých ustanovení, která nabývají účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení zákona (v první polovině roku 2025)

Zvýšení limitu pro účast na pojištění u dohod o provedení práce

Výše rozhodné částky pro účast na nemocenském pojištění zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce od 1. 1. 2025 činí 11 500 Kč.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025 (čeká na projednání v Senátu)

Příspěvek na bydlení - navýšení normativních nákladů

Nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2025 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025 (čeká na projednání vládou)

Prodloužení výplaty „zvýšeného“ příspěvku na mobilitu o další 2 roky

Prodlužuje se vyplácení „zvýšeného“ příspěvku na mobilitu (2 900 Kč) u osob užívajících zdravotnický prostředek pro dlouhodobou domácí oxygenoterapii nebo zdravotnický prostředek pro domácí plicní umělou ventilaci o další 2 roky.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025

Navýšení příspěvku na pořízení motorového vozidla

K 1. 1. 2025 dochází ke zrušení § 85 zákona o dani z přidané hodnoty, který umožňuje vrátit daň z přidané hodnoty u motorového vozidla osobám se zdravotním postižením. Osobou se zdravotním postižením je v tomto případě osoba, které byl přiznán příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla. Daň se vrací za jedno motorové vozidlo dodané v období 5 let do souhrnné výše 100 000 Kč. Proto se realizuje „kompenzace“ rušeného § 85 zákona o dani z přidané hodnoty prostřednictvím zvýšení příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla o 85 000 Kč.

Předpokládaná účinnost: 1. leden 2025

Pracovněprávní legislativa

Navýšení platů ve veřejné sféře o 1 400 korun

Paušálně o 1 400 Kč od ledna vzrostlou platy zaměstnanců ve veřejných službách a správě a státním zaměstnancům. Jednotlivé platové tarify tak budou valorizovány v rozmezí od 1,8 % do 11,5 %.

Výjimku tvoří pedagogové v regionálním školství a akademičtí pracovníci státních vysokých škol.

Těm se platové tarify navýší o 7 %, tedy v rozmezí od 1 090 Kč do 4 040 Kč. Návrh pamatuje také na ochranu zaměstnanců před nízkými výdělků díky tzv. zaručenému platu. Kompletní informace o celém návrhu jsou k dispozici zde.

Předpokládaná účinnost: 1. ledna 2025

Flexibilní novela zákoníku práce

Navrhuje se např. zavedení běhu výpovědní doby již od okamžiku doručení výpovědi, prodloužení zkušební doby u řadových zaměstnanců ze 3 na 4 měsíce, umožnění pracovat zaměstnancům na rodičovské dovolené u svého zaměstnavatele také na stejný druh práce, umožnění konat lehké práce také mladistvým od 14 let v době letních prázdnin, rozšíření případů, kdy je po dohodě možné vyplácet mzdu v cizí měně, preference bezhotovostní výplaty mzdy a možnost doručování mzdového výměru interními elektronickými systémy a další změny.

Předpokládaná účinnost: prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení (očekává se 1. 4. 2025)

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mpsv-jake-zmeny-prijdou-s-rokem-2025-mpsv-prinasi>